СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 96. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 26. квітня, 1928. VOL. XXXVI. No. 96. Jersey City, N. J., Thursday, April 26, 1928. THREE CENTS.

ЛИНДБЕРГ ВЕЗЕ СИРОВАТКУ ХОРОМУ ЛЕТУНОВИ

„БРЕМЕН" ВИЖИДАЄ ПОГОДИ.

КВІБЕК, Канада, 24. квітня. — Відомий американський летун Чарлз Линдберг висів нині на летничому поли Плейнз оф Ейбрегем. Приїхав він з Ню Йорку та привіз зі собою сироватку, якої вживають до лічення запалення легенів. Серум призначене для летуна Бенета, що, вибравшися в дорогу на поміч „Бременеви", захорів.

Линдберг перелетів 500 миль за три години й 35 мінут. По дорозі прийшлося йому перебути сніжницю й страшні вітри. Коли він прибув сюди зі сироваткою, показалося, що Бенет має того рода запаленне, яке не піддається лїченню сироваткою.

Летуни „Бремена" подають з Ґрінлі Айленда вістку, що вони вже направили літак та ждуть тільки на гарну погоду, щоби вибратися в дорогу до Ню Йорку. Німецький механік, що приїхав їм на допомогу, направив „Бремен" за шість годин.

З ПОЛІТИЧНИХ МАНЕВРІВ ПЕРЕД КРАЄВИМИ КОНВЕНЦІЯМИ.

ГУВЕР ЗНОВА ХВАЛИТЬСЯ ПОБІДОЮ.

ВАШИНГТОН, 24. квітня. — Секретар торговлі Гувер знова виграв при виборах у стейті Огайо та Месечузетс.

Смит виграв там теж. Смит вернув з подорожи на полудне та каже, що подорож дала гарні висліди для його кампанії. Він теж дістав більшість у стейті Пенсилвенії та найбільше голосів з усіх демократичних кандидатів при праиборах в Огайо.

АМЕРИКАНСЬКІ ЖИДИ-МІЛІОНЕРИ ПІДДЕРЖУЮТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКУ КОЛЬОНІЗАЦІЮ УКРАЇНИ ЖИДАМИ.

ЗНОВА МІЛІОНЕР ДАЄ МІЛІОН НА ЖИДІВСЬКІ КОЛЬОНІЇ „В РОСІЇ".

НЮ ЙОРК, 24. квітня. — Відомий жидівський міліонер Феликс Борбурґ зложив на руки Злученого Жидівського Рільничого Комітету (відомого під короткою назвою „Джойнта") суму 1 міліона долярів на піддержанне жидівських кольоній на Україні й Кримі.

Як відомо, шикаґовський купець Розенволд недавно зложив на сю саму ціль 5 міліонів долярів.

ЮВИЛЕЙ ВІДОМОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ПОЕТА.

НЮ ЙОРК, 24. квітня. — Відомий американський поет Едвин Маркгем, автор відомої на весь світ поеми „Чоловік зі сапою", обходив свої 76-ті уродини.

З тої нагоди говорив він на радіо через стацію „Доблю О-Ар" та подавав правила життя, яким він завдячує своє довголіття. Говорив він, що він усе їв разовий пшеничний хліб, спав на дворі, робив кождого дня тілесні вправи, читав газети та кождого дня читав що найменше через 15 хвилин з якоїсь доброї книжки та вірив в ідеалізм Христа.

Каже він, що коло 45. року життя зіпсулося йому здоровля, але він відзискав його через правильне життя.

ЧИ ПРОКАЗА ЗАРАЗЛИВА?

САН ФРАНСІСКО, Каліфорнія, 24. квітня. — Лікарі медичного факультету Каліфорнійського університету виступили на основі довголітних досвідів проти старої думки, що проказа, страшна невилічима недуга, є страшно заразлива.

Др. Вокер, що вів сі досліди, каже, що він має основу думати, що богато думок про заразливість сеї недуги се чисті забобони та що відділюванне прокажених в осібні кольонії зовсім зайве. Він припускає, що недуга розноситься зі землі та заражується через підошви босих ніг.

ЮНІЙНІ УРЯДНИКИ НА СУДІ.

МИЛВОКІ, Висконсин, 24. квітня. — Перед місцевим федеральним судом ставало нині 2 урядників та 24 членів юнії робітників, виробляючих панчохи, за нарушенне судових заборон проти страйкових пикет, виданих 6 тижнів тому назад на домаганне підприємства Ален А. Ко. в Конеша, Висконсин.

Суд прийшов до переконання, що обжаловані не нарушили судових приказів та звільнив їх від вини й кари. Рішили се питанне присяжні судді, яким у перше віддано до розсліду сього рода справу.

СЕНАТОВИЙ КОМІТЕТ ЗА ЗНИЖКОЮ ПОДАТКУ НА 210 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

ВАШИНГТОН, 24. квітня. — Сенатовий фінансовий комітет постановив предложити повній палаті до ухвалення проєкт нового податкового закона, після котрого податки на слідуючий рік мають бути знижені о 210 міліонів долярів.

Секретар скарбу Мелон пропонував знижити податки о 201 міліонів, а палата послів ухвалила знижити їх о 289 міліонів долярів.

ЗУБКОВ ЗНОВА АРЕШТОВАНИЙ.

ЛОНДОН, 23. квітня. — З Брукселі доносять, що поліція арештувала знова в Люксембурґу російського іміґранта Зубкова, мужа 60-літної принцезни Вікторії, сестри бувшого кайзера Вільгельма.

В ПАМЯТЬ ШЕКСПІРА.

СТРАТФОРД, Англія, 23. квітня. — 64 прапори від 64 націй повіває над цею місцевістю в память 364 роковин уродин великого драматурґа Вилїєма Шекспіра. Амбасадор Гавтон говорив від імени американського народу, який зложив чотири пятих фонду на будову шекспірівського театру в Стратфорд.

УКРАЇНА НА МІЖНАРОДНІЙ КІНО-ВИСТАВЦІ.

ВУФКУ вирішило взяти участь в міжнародній виставці кінематоґрафії, що в середині квітня відкриється в Газі. Серед инших експонатів ВУФКУ відправляє на виставку й свої останні фільми: „Звенигора" та „Одинацятий".

РОЗВІЯНА РОМАНТИЧНА ІСТОРІЯ.

Кілька днів париська преса, а за нею варшавська присвячувала сензаційні статті про пригоду варшавської студентки Дебори Кавфман, що щезла безслідно в Парижі. Тому, що її бачили в товаристві ріжних молодих людей, почались здогади, що вона впала жертвою якоїсь романтичної історії. Одні казали, що вона пропала з якимсь Китайцем, який виїхав із нею за море, інші впевняли, що вона попала в сіти якогось Ляндрі, що порізав її на кусні. Тимчасом панна Дебора сидить спокійно у Парижі. Ще й як сидить! У звичайних поліційних арештах. Вона пробувала вкрасти матерію в одній великій крамниці, а арештована не хотіла подати свого прізвища. Поліція мусіла шукати аж кілька днів за її фотоґрафією. Так повстає неодна романтична історія: замісць куснів краденої матерії — кусні порізаного тіла бідної дівчини, а замісць подорожі до арештів, подорож до Китаю.

ЖЕРТВИ ПРАЦІ.

Дня 13-го м. м. на копальні „Баська" в Ґольоноґу під Сосновцем трапилася страшна катастрофа, якої жертвою впало життя 4 людей. До копальні заїхало двох рудокопів. Коли по довшому часі вони не вертали на верх, двох инших рудокопів зїхало вниз занями. Коли друга клітка досягла дна, а перша рівночасно піднялася в гору, найдено в останній двох непритомних рудокопів, що перші зїхали під землю. Всякі заходи привернути їх до життя виявилися безуспішними. Зараз витягнено другу клітку, але і в ній найдено двох непритомних рудокопів. І їм не вдалося привернути життя.

ПОСОЛЬСЬКА НЕДОТОРКАЄМІСТЬ У ПОЛЬЩІ.

Як виглядає посольська недоторкаємість і яка є незавидна доля опозиційного посла в Польщі, свідчить слідуючий факт. Посол УПП др. Михайло Західний, котрого з нагоди отворення сойму побила поліція так, що він лежить хорий, зложив у соймі слідуючу заяву:

„Воля українського народу та його найвищі інтереси були все й останугь для мене рішучим приказом, якому я завсіди без застереження повинуюся. Ця воля й ці інтереси казали мені в добі українського національного визвольного здвигу станути на службу української армії та української влади. Присяга вірности, зложена українському народові, у хвилі приняття служби в українській державі, його найвищим ідеалам та українській державности є для мене основою всякої моеї політичної діяльности, якої ніяка вимушена присяга не в силі перечеркнути.

„Коли нині, волею українського народа, я покликаний заступати його як речник, заявляю прилюдно, що уважаю себе виразником волі і слугою найвищих національних стремлінь цілого українського народу та що в цілій моїй діяльности як посол буду руководитися виключно справдішньою його волею відбудувати незалежне, всі сили й засоби обіймаюче зорґанізоване у формах державности українське життя".

„Раду" з 30. березня, яка надрукувала цю заяву, заняло львівське старостово ґродське (дирекція поліції), а польські часописи „Ілюстровани Курієр Цодзенни" і „Ґазета Варшавска" домагаються, щоби маршалок сойму Дашинський негайно усунув д-ра Західного зі сойму, а львівський прокуратор потягнув його до судової відвічальности за державну зраду, поповнену отсею заявою.

От такі вигляди для українських послів у польському соймі.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ҐЕОЛЬОҐІЧНИЙ МУЗЕЙ.

Незабаром буде відкрито в Києві Всеукраїнський ґеольоґічний музей, основою якого буде ґеольоґічний музей УАН і колекції Інституту Наросвіти. Музей матиме дуплікат всіх найбільших колекцій України, в тому числі Дніпропетровського гірничого інституту та харківського й одеського інститутів Наросвіти.

АРХЕОЛЬОҐІЧНА ЗНАХІДКА НА ХАРКІВЩИНІ.

В Ново-Водолазькому районі в с. Новоселівці діти, граючись на вулиці, викопали яму і в ній знайшли горщика, наповненого старовинними срібними монетами, кількостю до 300. Селяни цю находку передали до харківського археольоґічного музею. В музеї визнали, що знахідка має велику цінність. Монети стосуються XII—XIII століття.

12-ЛІТНІЙ ХЛОПЕЦЬ ПОВІСИВ 5-ЛІТНЬОГО.

ЛЬВІВ. — На сходах дому ч. 43 при вулиці Замарстиновській 12-літній хлопець син сторожа Владислава Дрозда підманив малого Станислава Кмиця, й закинувши приготовану петлю на шию хлопчика, завісив. На щастя, сходячі в той час люди угледіли дитину, що боролася зі смертю і витягли з петлі. Поліція шукає тепер за малим злочинцем, який зник.

ЗАСУД УБИЙНИКА.

КОЛОМИЯ. — Відбулася розправа проти Івана Габчука, зі Жабйого, що забив свого шваґра, сестру та трох її дітей. Присяжні винесли проти убийника вирок смерти.

НОВА УГОДОВА СТРУЯ В ГАЛИЧИНІ.

Українські клерикальні круги в часі соймових виборів не виступили самостійно, а всю свою енерґію спрямували на те, щоб помогти УНДО-ві проти всіх инших українських партій. По скінченню одначе виборів починають вони висувати свої політичні домагання й подавати вказівки, якими повинні руководитися нововибрані українські посли. В орґані української християнської орґанізації „Нова Зоря", якої начальним редактором став відомий всім О. Назарук, появилася знаменна передовиця, в якій зясована політична плятформа цієї угодової партії. В статті сказано, що українське представництво повинно станути на становищі польської державности й в першій мірі використати закон про автономію для трох західно-українських воєвідств. Стаття жалується, що досі цього не зроблено, а тимсамим українська нація під Польщею втратила кілька років на глупі неґації та саботажові акції. Стаття вичислює вкінці ті блага, які спадуть на Українців, коли вони приймуть цю автономію.

МАШИНА ДО ШИТТЯ.

Сього року минуло сто літ, як винайшли машину до шиття. Винайшов її французький кравець Тімоне з міста Сен Есіен. Його машина була деревляна і шила одним швом „ланцюжковим". Машина працювала пять разів скорше ніж руки. Тімоне отворив невеличку робітню, що спершу добре розвивалась. Се викликало невдоволенне серед конкурентів і вони розбили робітню і фабрику. Винахід використав Американець Ґент, що зробив таку машину, якої нині уживаємо.

ТЕЖ ПОРОДА ХЛІБОЇДІВ.

Справді партія Даниловича потерпіла при виборах повний провал, але за те перейшла инша група волинських послів в числі чотирох зі списку санаторів ч. 1. Всі вони лишилися в клюбі одинки і тільки утворили свою окрему фракцію.

ЗЕМЛЕТРУС ТЕРОРИЗУЄ ДАЛІ МЕШКАНЦІВ КОРИНТУ

ВСЬО ВТІКАЄ ДО СТОЛИЦІ, ОСТАЛИСЯ ЛИШЕ СЕЛЯНЕ. ЗЕМЛЕТРУС НАНІС ТАКОЇ ШКОДИ, ЩО ЇЇ НА ГРОШІ ГОДІ ОЦІНИТИ. 30 ВБИТИХ, А 16,000 БЕЗ ДАХУ.

АТЕНИ, 24. квітня. — В місті Коринті далися чути нові потрясення. Через те решта жителів, що думали відбудовувати свої доми, втікли з міста до Атен, столиці Греції, надіючися знайти там яку поміч. Уряд є тепер проти цего, щоби заселяти наново Коринт, який уже падав кількома наворотами жертвою землетрусів. Нещасні мешканці міста будуть мусіли іміґрувати з рідного краю, або розійтися по інших містах.

Старинне місто Коринт мало багато памятників старини, які представляли собою неоцінену вартість. Все те знищене. Осталися тільки дорійські стовпи, ті самі, що від тисячеліть видержали вже вісім землетрусів і були свідками багатьох катастроф.

Між населеннем панує крайна нужда. Урядова допомога невистарчаюча. До того сейсмоґрафічний інститут подає, що це ще не конець траґедії і треба надіятися нових потрясень. Через те панує паніка в цілім краю.

ВИЛКИНС ВИБИРАЄТЬСЯ ДО ПОЛУДНЕВОГО БІГУНА.

НЕ МОЖЕ ОДНАЧЕ ВИДІСТАТИСЯ З ШПІЦБЕРҐЕН.

ҐРІН ГАРБОР, Шпіцберґен, 24-го квітня. — Капітан Джордж Вилкинс, що перелетів з Аляски через північний бігун до Ґрін Гарбор, направляє тепер свій аероплян, читає численні телеґрами, що надходять сюди кождого дня зі всіх сторін світа та роздумує над летом до полудневого бігуна, куди думає вибратися сего літа.

Пільот Іайлсон читає собі книжки та розмовляє по норвежськи з тутешним населеннем. Всі дивуються, що Іайлсон може так добре говорити по норвежськи, ніхто не хоче повірити, що він роджений в Злучених Державах, та що його батьки рівнож уроженці Америки. В жилах його пливе одначе норвежська кров і з того Норвежці дуже горді.

БРІЯН ТЯЖКО ХОРИЙ.

З ПЕРЕПРАЦЬОВАННЯ І АҐІТАЦІЙНИХ ПОДОРОЖЕЙ.

ПАРИЖ, 24. квітня. — Французький уряд занепокоєний недугою міністра заграничних справ Бріяна, бо горячка від кількох днів не уступає. Бріян має 66 літ. В послідних часах працював довго в бюрі, а рівнож виїздив раз-у-раз на провінцію, щоби вести виборчу аґітацію. Робив це для добра своєї партії. Це і спричинило його хоробу.

З ПАРИЖА ЧЕРЕЗ АЗОРИ ДО НЮ ЙОРКУ.

ПАРИЖ, 24. квітня. — Ляйтнант Парі вибереться в половині мая з Парижа до Америки та буде намагатися перелетіти океан на новім гидропляні, який буде в силі перелетіти 2.500 миль. Гидроплян так сконструований, що він буде міг вдержатися на воді навіть в часі найбільшої бурі. Французька маринарка має велике довіре до цего гидропляну і вложила великі суми в фінансованне цего перелету.

БІЛЬШЕ ВМИРАЮТЬ НІЖ РОДЯТЬСЯ.

БЕРЛІН, 24. квітня. — Число народин зменшається в Берліні з кождим роком. Статистика за послідний рік виказує 44,433 народин, але в тім самім часі було 50,479 смертних випадків. Число народин зменшується, хоч число шлюбів зростає. Бо в 1926 році було 32,212 шлюбів, а в 1927 році 40,937.

ЕМІР ВЕРТАЄ АЕРОПЛЯНОМ ДО АФҐАНІСТАНУ.

БЕРЛІН, 24. квітня. — Король Афґаністану плянує вернути до своєї землі з великою помпою і аеропляном. Подорож відбудеться з Москви до Кабуль, столиці Афґаністану. Емір поїде зі своєю жінкою на однім з тих трох аеропляні системи Юнкерса, що їх подарувала йому Німеччина. Пільотчики будуть Німці. Останутъ вони в Афґаністані так довго, доки не підовчать летництва тамошних механіків.

Король відбув вже з королевою одногодинну подорож аеропляном. А тепер роблять приготовання до повороту, перемальовують аероплян та заосмотрюють його у всі можливі вигоди.

ҐОВЕРНОР РИМУ ІДЕ ДО НЮ ЙОРКУ.

РИМ, 24. квітня. — Князь Потенціяні, ґубернатор Риму, виїхав з своєю дочкою Миріям до Неаполю, звідки виїде кораблем до Ню Йорку. Ґовернор хоче віддати візиту мейорови Вокерови, котрий недавно тому відвідав італійську столицю.

ЗМУШЕНІ ГОДИТИСЯ.

ПАРИЖ, 24. квітня. — При перших виборах до нового парляменту виступило так богато кандидатів і партій, що повстав цілковитий хаос і багато партій готово на тім дуже сильно потерпіти. Це заставило їх подумати над якоюсь спільною акцією. Слідне між ними зближенне, яке доведе в послідній хвилі до згоди між певними фракціями. Не буде тільки згоди між соціялістами й комуністами. Ті виповіли собі війну на життя і смерть.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDFD 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіти і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СВЯТКОВАННЄ ПО ПРИКАЗУ

Колись за царських часів російський уряд піддержував династичний настрій серед населення владжуванням царських іменин, так званих „тезоіменіцтв". У той день державні уряди не працювали; вбрані в урядові уніформи урядники йшли в церкви. В церквах йшли спеціяльні молебні за царський двір. Шкільна дітвора байдакувала. Жовнір не йшов на вправи, але бив ногами на тяжких парадах, а зате свою душу розвеселював пів фунтом ковбаси, трикопієчною французькою булкою та флящиною „русскаво піва".

У сей спосіб, лінивством, молебнями й ковбасами пробували царі виробляти монархістичного духа серед населення. Як хто не хотів показувати любови до царя, того били, переслідували, катували.

Як покінчилося роблення монархістичного настрою, відомо. Зчезли царі з лиця землі. Згинув цар і вся його найблизча сімя. Розбрилися по світу ті, що одинокі щиро святкували царські „тезоіменіцтва".

Та минувся царат, але царський труп ще далі смердить по Европі. Минулися старі царі, а на їх місце прийшли царики, диктатори. Нема царату, але є царські способи обрблювання настроїв серед населення. Почерез царську імперію потягнено нові границі, і по один бік сеї границі святкують кождого року на старий царський спосіб память диктатора Леніна. І знова пускають шкільну дітвору з науки на забави. І знова дають урядникам вільний день. І знова жовкіра звільняють від управ, а женуть на параду, говорять йому лекції, обдаровують булкою. І як котрий горожанин не захотівби святкувати, то його переслідують як ворога краю, запирають у тюрму, мучать, катують. По добру і насильно насаджують любов до раю робітників і селян.

Нарешті з другої сторони нового кордону доносять те саме. Свого часу донесли з Варшави про римсько-польський конкордат, що всі католицькі церкви, римського й грецького обряду, мають молитися підчас богослуження за президента польської републики. Тепер знова доносять, що в день 19. марта всіх урядників, дітвору й жовнірів вигнали на святкованне памяти іменин маршалка Пілсудського. Заставляли святкувати й Українців, а хто не захотів, пхали його в тюрму як зрадника польської держави.

Отже вмер царат, але живуть ще царські звички. І який наслідок буде сього насильного насаджування російської революційности чи польського републиканізму? Чи не такий самий, як від насаджування російського імперіялістичного монархізму?

МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ

(15. квітня 1864 — 15. квітня 1913.).

15. квітня 1913 року зійшов зі світа найкращий український новеліст Михайло Коцюбинський. Тяжко писати про нього, бо нічого нового до того, що вже сказано, сказати не можна. Лишається лише пригадати Українцям про сю велику страту.

В ньому втратила Україна аристократа духа, інтеліґента не по освіті, а дійсно великого чоловіка й горожанина, співця того, попри що переходили ми що дня й не бачили. Співця душі Українця-робітника, Українця-хлібороба, душі якого інтеліґенти в масі не знали, хоч думали, що знали.

Та не тільки аналізою психольоґії займався Коцюбинський. Не забував він ще й мови. Вона в нього мов кришталь чиста, дзвінка, музикальна, прибрана у шати найбогатійших перлів, виточена, вишліфувана, як діямант у найкращого майстра. Це не проза, а висока поезія неосяжної висоти. В ній Коцюбинський, може перший, показав нам богацтво нашої мови, про яке ми знали, але не бачили, де воно знаходиться.

Ось що говорить про нього історик української літератури Сергій Єфремов: „Один з найкращих майстрів слова на Україні, натура наскрізь артистична, Коцюбинський, як знаємо вже, всюди шукав і знаходив красу, але й по-за красою не цурався він, як дехто робить, і инших так само потрібних і так само законних проявів життя, не замикався в рямці, мистецтва для мистецтва. Занадто вузькі вони були для його широкої натури. Краще сказати, Коцюбинський скрізь і усюди вміє знаходити красу, ту духову витонченість, ту делікатність, якої сам був найкращим зразком. Людина культурна до найменших подробиць, Европеєць з голови до пят, він, можна сказати, був справжнім „аристократом духа", без жадного силування з свого боку".

В. Б.

МОВА ЧИСЕЛ.

Листа Українського Національно-Демократичного Обєднання здобула в Галичині **в соймових виборах 553.000 голосів,** то значить около 56 проц. всіх українських голосів.

Другою з черги йде листа соціялістично-радикальної партії, яка здобула 180.887 голосів, тобто 18.47 процент.

Сельроб-лівиця здобула 74.-837 голосів, тобто 7,51 процент. Москвофільські хлібоїди з листи ч. 20 стягнули 64.347 голосів, тобто 6,50 процент.

Сельроб-правиця здобула 48.122 голосів, тобто 4,86 процент. Партія „праці" здобула 44.919 голосів, тобто 4,50 процент. Хлібоїди Даниловича назбирали 8.887 голосів, що у відношенні до суми всіх українських голосів дає 0.9 процент.

У виборах до сенату Українське Національно-Дем. Обєднання здобуло в трьох східно-галицьких воєвідствах 339.800 голосів, тобто 67,50 процент всіх українських голосів. Соціялісти-радикали дістали 117.278 голосів, тобто 20.20 проц. (як в соймових, так і в сенатських виборах з ними разом йшли соціял демократи з групи „Вперед").

Сельроб-лівиця здобув 29.-251 голосів (4,90 проц.), москвофіли 24.872 голосів (4,20 проц.), Партія „праці" 3.779 голосів (0,58 проц.), а УНС 221 голосів (0,04 проц.).

Цікаво буде порівнати вислід теперішних виборів з виборами з 1922 р., коли наше населення перевело бойкот виборів до польського сойму. І так:

В перемиськім (ч. 48) окрузі на 257.658 управнених голосувало тепер 207.849, себто 80 проц. (в 1922 р. голосувало 131.464, себто 59 процент).

В самбірськім (ч. 49) окрузі на 245.139 управнених голосувало тепер 180.786, себто 74 проц. (в 1922 р. голосувало 96.619, себто 43 проц.).

В львівськім (ч. 51) окрузі на 329.698 управнених до голосування голосувало тепер 215.573, себто 65 проц. (в 1922 р. голосувало 99.000, тобто 35 проц.).

В стрийськім (ч. 54) окрузі на 308.726 управнених, голосувало тепер 239,218, себто 77 проц. (а в 1922 р. лише 144.-700, себто 35 проц.).

В золочівськім (ч. 55) окрузі на 452.967 управнених віддало тепер голос 342.111, себто 75 проц. (в 1922 р. голосувало 132.500, себто 34 про.).

В тернопільськім (ч.54) окрузі голосувало тепер 377.643, отже на 233.000 більше, як в 1922 р.

В станиславівському (ч. 53) окрузі на 421.319 управнених голосувало тепер 310.349, себто 73 проц. (в 1922 р. голосувало лише 114.000, себто 32 проц.).

„Свобода" (Львів).

ЗАЯВА ҐЕНЕРАЛА ТАРНАВСЬКОГО.

УНДО поставило при послідніх виборах до польського сенату ґенерала Мирона Тарнавського, як кандидата на сенатора. Ґенерал Тарнавський був в своїм часі начальним вождом Української Галицької Армії.

Нарід наш вибрав ґенерала Тарнавського сенатором, але ґен. Тарнавський того вибору не приняв, бо не хотів входити до сенату польської держави, з якою вів війну, будучи начальним вождом української армії.

Старокраєві часописи помістили з того приводу ось яку заяву ґен. Тарнавського:

До українських виборців станиславівського воєвідства.

Дня 11-го березня ц. р. Ви наділили мене знову своїм довірям. Більш ніж 100,000 голосів віддали Ви, вибираючи мене своїм представником до сенату. За цей доказ довіря я Вам всім складаю сердечну подяку.

Одначе заявляю, що з вибору скористати не можу. Як недавньому Начальному Вождові УГА важко мені було би міняти шаблю на портфель, тому дозвольте мені залишити за собою тільки радість з масового довіря для мене, чого Ви дали неоспоримий доказ, та висказати горяче бажання стрінутись з моїми друзями в инших і відраднійших обставинах.

З жовнірським привітом

Мирон Тарнавський,
б. Начальний Вожд УГА.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В СПРАВІ ПРОВОДУ МАЙНЕРСЬКОЇ ЮНІЇ.

Бачив я в „Свободі з дня 31/3, число 75, допись під заголовком: За Майнерський Страйк, написану дописувателем Михайлом Кривіцьким. Ся допись спонукує мене взяти за перо й написати дещо більше про сю річ.

Перше, що я вам скажу, то се, що майнери ще не зорґанізовані, а вина в тому Івана Луиса, бо за минувших кілька років від 1918. до 1922. можна було зорґанізувати всі поля углеві 100 процент. Зі всіх сторін від незорґанізованих майнерів надходили просьби щоби їх зорґанізувати, щоби їм вислати орґанізаторів, та не могли дочекатись. Майнери самі орґанізувалися й надсилали аплікації о чартери, однак і того їм відмовлено.

Дописуватель пише, що ніхто не може дати доказів проти Івана Луиса, а ми памятаємо страйк в 1922 році, коли до боротьби вийшли незорґанізовані майнери, — в самім тільки повіті Фейет, Па., вийшло 50 тисяч, показувало, що є в нас сила й можливо виграти страйк, але Іван Луис підписує угоду з компаніями в певних округах, а незорґанізованих майнерів позіставляє на ласку й неласку. То допровадило до того, що 70 процент угля продукується майнерами незорґанізованими, з юнії у Вест Верджінії, Меріленді, Кентокі й Колорадо й у кількох инших округах або зникли або позістали тільки малі горстки. В звязку з тим страйком Луис погодився на осібний контракт з майнерами мягкого угля, що допровадило до того, що в 1925 році майнери твердого угля страйкували, а їх браття на полях мягкого угля працювали. Тесаме діється і тепер.

Чому наша майнерська юнія стратила за 5 років 200 тисячів членів? Чия в тім вина? Коли може ще се не вистарчаюче, то прошу приглянутись близче, як була конвенція в 1927 році, то чому Іван Луис спровадив з Вест Верджінії 166 делеґатів і дав їм право в голосованню, а в той час в тамтих округах було ледво 337 членів? Тому й не можна гніватися на нікого за те, що декотрі члени радять Луиса і його машинерію повалити. Майнери хиба мають право в своїй хаті порядок зробити. Зрештою Луис не був правно вибраний на виборах в 1927. році. Правильним предсідателем майнерської юнії був вибраний Джан Брофі. В згаданих виборах Іван Луис оголосив, що Кентоки дало на нього 2686 голосів, але там не було жадного члена в юнії. Вест Верджінія, після Луиса, віддала на него 14 тисяч голосів, але в тамтім окрузі було ледво 337 членів.

Кажуть нам, що тепер не пора нападати на уряд. Питаю отже: яке властиво становище занимав Іван Луис через 11 місяців теперішного страйку? Преціж він голова, і повинен був щось зарадити в такім критичнім положенню, в якім ми, майнери знаходимось. А зробив що? Ні. Отсе спонукало майнерів обєднатись в ріжні комітети запомогові з осідком в Пітсбургу, Па., та старатись нести поміч голодуючим майнерам.

Кажуть нам, що наша юнія дає нам бенефіт. Правда, дає, але прошу собі представити: за 12 місяців страйку ми дістали $13.05 на родину. Ну, і можна за се вижити родині? Отжеж я думаю, що в такім критичнім положенню майнерів то можна було з боку наших урядників богато а богато нам допомогти. Таж самий Іван Луис за шість місяців побрав пенсії і розходів $11.093.-66 а орґанізатори побрали після урядового рапорту $3,785.05, а сам тільки Джозеф Анджельо $4,650.66. Разом урядники й орґанізатори отримали з головного осідку з Індіянаполіс $317.079,05. Правда, що це ладна сума гроша? Але не забудьте, що в сю рахубу не входять дистрикти ані їх урядники. Отжеж чи не булоби справедливо жадати від наших урядників, щоби вони в час страйку побирали тільки половину заплати, а другу половину дали майнерам, що находяться в критичнім положенню?

Ми не мусимо чекати, щоби нам хтось добре зробив, бо сего бути не може. Ми, як досвідчені майнери, маємо повне право орґанізувати незорґанізованих людей і ставати в ряди юнії, а таких, котрі тільки шкодять нашій славній орґанізації, маємо повне право судити по їх ділах, і кождої хвилі їх викинути, а на їх місце поставити чесних та совісних працівників, щоб дбали про розвій юнії і добробут всіх її членів, і щоб могли зорґанізувати всіх майнерів в одну могучу, сильну юнію.

Микола Зарічний,
Йорквил, Огайо.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(92)

Поминаючи „Киевляніна", „Югоросов" і инших, наведу як один з клясичних документів — протест проти українізації Малоросії професорів університету в столиці України, розпублікованому перед розстрілом Богдановців. В ньому між иншим читаємо:

...„Мова йде про осягнення чогось більше ніж краєвої автономії. Керманичі українського руху змагаються до повного політичного відокремлення від решти Росії тих областей, котрі уважають українськими. Для розвязки питання в сім дусі й напрямі немає ґрунту в попередній історії Малоросії. Така розвязка йде в розріз з інтересами не тільки „велікорусского", але й „малорусского" племені. Нема ніяких підстав твердити, що воно відповідає почуттю і бажанню більшости місцевого населення. Змагання до заміни загальноросійської літературної мови штучно утвореною й не досить розробленою українською мовою загрожує затримати розвиток освіти того народу, який примушений нею буде користуватись, і не може бути пояснене інакше, як бажанням зруйнувати вікову культуру й духовну звязь між „велікорусскім" і „малорусскім" племенами. Такий напрямок розвязання українського питання Рада університету вважає суперечним з найбільше життєвими найсвятійшими інтересами російської держави (читай: „Єдіной і неделімой Россії — В. К.) й „російського" народу (читай: московського — В. К.). На жаль, тимчасове правительство на стільки не виказало протиділання сему рухови, але знайшло навіть можливим увійти в переговори й згоду з керманичами українського руху та, не запитавши місцевого населення наперед, рішило про долю величезного краю, згодившись на утворення краєвого орґану. Рада університету вважає своїм обовязком заявити, що узнає таке відношення російської правительственної власти до українського руху не тільки небезпечним для російських загальних інтересів, але й юридично неправильним тому, що питання про автономію тої або другої области, що входить в склад російської держави, може бути розвязане лише волею цілого російського народу, висловленою через його представників на Установчому Зібранню".

Цей документ одночасно направлений, як що не більше, й проти самого тимчасового уряду, але він мовчки „благосклонно" приймається „конфеденцію", бо там є елементи проукраїнські. „Контрреволюція не страшна, аби лише вона йшла проти Українців" — така можна гадати була девіза соціялістично - революційної влади російської.

* * *

В той час, як українська преса, на підставі добутих слідством матеріялів, ставила прямо обвинувачення Оберучеву і „іже с нім" за розстріл Богданівського полку, даючи тим привід, або до притягнення до відповідальности за інсинуації і безпідставне обвинувачення в злочині вищу краєву владу, або до вичерпуючого розслідування діяльности цієї влади, — всі представники влади мовчали, крім самого Оберучева, який вживав персональних заходів перед „Єя Велічеством — Всеросійською" владою, щоби там заручитися „Височайшим благоволеніем" і підтримкою.

Отже перша частина заходів регабілітації самовільства й злочинства місцевої сатрапії з методами дореволюційної деспотії була виконана в точности. Виконати другу частину: заткати рот місцевій „общественності" і пресі за повідомлення фактів і правдивих виводів уже не можна було, бо як-не-як була-ж воля слова — відбувалася революція. Тому на підтримку своїй центральній владі та її аґентам прийшла російська революційна преса, ведучи систематичну кампанію проти українства, перекручуючи фактичні обставини при розстрілі Богданівців. Вона ще перед свіжими могилами жертв обплювувала їх, ганьбила їх найсвятіші ідеї, за які вони чесно боролися, не виймаючи меча з похви, що моглиб зробити раніше, якби хотіли стати на шлях боротьби насильством.

Для ілюстрування цього наведу виписки, що маю під рукою, з двох українських ґазет того часу.

„Робітнича Ґазета" в статті під наголовком „Чашу терпіння переповнено" між иншим пише:

„Українська Центральна Рада вимагає рішуче усунення з посади командуючого військами округою п. Оберучева. Така вимога запала в звязку з „випадком" 26 липня на залізничому двірці, на Посту Волинському й далі по дорозі з ешалоном першого українського полку ім. Б. Хмельницького. Дуже багато чуток, що нібито викликають довіря, говорять за те, що діявольську провокацію старанно зорґанізовано. Хто тут винен, покаже безстороннє слідство. Поведінка п. Оберучева відносно українського населення Київа та всієї країни вже давно більше ніж підозріла. Що п. Оберучев не має довіря більшости населення країни, се факт і уже з огляду на се він повинен уступити. Нехай п. Оберучев в інциденті 26 липня біліщий від голубиці, нехай він ні словом ні ділом до тої історії не причасний; нехай, як і раніше у випадках, коли валилися трупи українських козаків, він нічого не знав і не знає, то і в такім разі хіба можна виправдати таке незнання, таку нерозпорядність, що є простим висновком простої нездатности?

„І так зробимо над собою зусилля й признаємо, поки всієї справи не розкрито, що п. Оберучев тільки нездатним сьогодня, як був учора, як був позавчора й що дня. Такий нездатний командуючий, за нездатність якого Українці платять молодим життям, повинен бути усунений, якщо сам не має совісти усунутися. Постанову Центральної Ради можна тільки витати".

„Рада" у статті: „Як добрі приятелі освітлюють „Богдановскія событія" — пише:

„Надзвичайно цікаво уявити собі, як київські кореспонденти столичних розповсюджених так широко ґазет оповіщають „обєктивно" всю Росію про сумні події у Київі 26 липня. Коли-ж до цього додати, що тимчасовий уряд і взагалі вся Росія на підставі цих телеґрам уявляли картину тих подій крівавих, то стане досить ясно усім, чому „Богдановці" лишилися винними у всій цій події, а „бідні кірасири" — святі та божі янголи. Перед нами кілька таких телеграм київських кореспондентів. Ось що сповіщає телеґрамою кореспондент московської ґазети „Русскія Ведомости", ґазети, яку навіть ми, Українці, вважали досі за найбільше порядну і обєктивну російську буржуазну ґазету. Так от що сповіщає з слів свого київського кореспондента ця „честная русская прогресівная ґазета". (Щоб задержати увесь специфічний кольорит цих телеграм, подаємо їх без перекладу на українську мову).

„Разслѣдованія ночной стрельби на Кіевском вокзале устанавлівает такія обстоятельства Ешелон с салдатамі Украінцами проходил через вакзал. Когда ваґони поравнялісь с пероном, вдруг раздалісь вистрели по кірасирам, несущім на Кіевском вакзале караульную службу. Вистрели раздались со сторони Украінцев, заявляющих: „Проиаводим салютаційную стрєльбу". Однако, в результате етого салюта три кірасири оказалісь убітими і несколько человек із публікі ранеными. Поєзд с Украінцами бил остановлен, Украінцев попробували арестовать; они оказалі сопротівленіе. Завязалось форменное сраженіе; ружейная стрєльба потрясала далеко окрестності, вселяя паніку среді жітелей. Бой то прекращался, то разгаралcя с новой силой, много украінскіх салдат разбєжалось, много арестовано. В результате боя, как пока опреділілось, убіто с обеіх сторін 12 человек, ранено — 29. Следствіе проізводится".

Як бачимо з цеї телеграми, „убіто с обеіх сторон 12 человек, ранено — 29" і ще „убіто 3 кірасіра". Відомо-ж, що було ранено всього 2 кірасири, а ні одного не вбито.

„Вбито-ж 16 Богдановців.

„На другий день ця-ж ґазета вже сповіщає: „По дополнітельним даним, во время перестрелкі между салдатамі украінского полка імені Богдана Хмельніцкого і кірасірамі убіто і ранено около 100 человек".

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Як розвиваються українські бизнеси.

До бизнесових, небуденних успіхів наших громадян в Ню Йорку треба зачислити Великий Авкціон (ліцитація), який відбувся в днях 20 і 21 квітня в льокалі Філятелістичної Фірми Калини Лисюк і ком. при 1476 Бродвей, Ню Йорк.

Це перший авкціон, переведений з рамени тої української фірми, на чолі якої стоїть відомий наш громадянин К. Лисюк. За кілька літ свого істнування вибилася отся українська бизнесова фірма на одну з перших філятелістичних нюйорських бизнесів. Перенісши свій офіс з долини міста до самого центру при Бродвею, побільшує тепер вона свої офіси і весь дотеперішний круг ділання.

На перший авкціон тої фірми прибули ріжні торговці марками не тільки з Ню Йорку, але з так далеких міст як Сейнт Луїс, Мо. Були і представники з Европи: два з Віdня, а оден з Лондону. Авкціон переводив Валтер Скатт, світовий філятелістичний магнат. Ліцитаційний марочний оборот виносив около $40,000.

Ліцитація та увінчалася повним успіхом і придбала нашій українській фірмі ще більший розголос.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Протестаційне віче.

Заходом Комітету Злучених Товариств в Нюарку відбудеться дня 29. квітня с. р. о год. 2 по пол. в Українськім Робітничім Домі при 59 Бікон Ст. Протестаційне Віче проти засуду на смерть польським судом двох молодих борців — Атаманчука і Вербицького.

На вічу будуть промовляти свої і чужі бесідники. Можна надіятися, що нюарське громадянство прибуде численно на отсе віче та запротестує проти шляхотського суду.

СКРЕНТОН, ПА.

Засяє сонце ще і в наше віконце.

Нема в „Свободі" вісток про життя в нашій громаді, бо й нема що доброго доносити. Так принаймні було досі. Що наша громада не проявляла більшого життя, то причина тому всім відома, бо про те вже була мова в „Свободі" нераз. Люде наші поділені тут на три ґрупи. Перша і найбільша частина це парохіяне, друга це большевики, а третя це радикал-революціонери, себто оборонці України. Тих останніх є тут шість, а разом з симпатиками 9. Вони то злучилися разом з рутенським духовним отцем і ведуть рутенську політику, виступаючи проти парохіян, що хочуть добути церковне майно з рук епископа. Отих оборонців, як бачимо, багато нема, але для кирині й це вистарчає.

Та тепер відбувся річний мітінґ і громада вибрала новий церковний уряд, котрий є проти всякої руїнницької роботи, а намагається поставити скрентонську громаду до ряду з другими свідомими українськими громадами, що боряться за свої права. Оборонці пробували зі всіх сил на новім мітінґу той уряд усунути, але це їм не вдалося. На мітінґу напятновано руїнницьку роботу оборонців і їх дикі, бо кулачні способи аргументації з людьми противної думки.

Думаємо, що тепер вже нащі люде пізнали вовків в овечій шкірі. Тому можна надіятися, що і дух у нас запанує тепер інший і інша піде робота.

Майнер.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Концерт Сальомеї Крушельницької.

Українці в Шикаго і околиці будуть мали нагоду почути нашу славну оперову артистку п. Сальомею Крушельницьку перед її поворотом до Европи в неділю, дня 29. квітня, в Оркестра Гол, 216 Мишиген Евеню о год. 3-ій по пол.

П. Крушельницька відспіває цілий ряд пісень українських і чужих композиторів, а кромі того ще й вязанку українських народніх пісень.

ДЕ ЛЮДИ ЖИЮТЬ НАЙДОВШЕ?

Найновіщий спис болгарського населення ствердив знову знаний вже факт, що Болгарія має найбільше старих людей. Спис той подає 3.139 людей, що переступили сотий рік життя. Всі вони втішаються якнайкращим здоровлям. Усього 14 з них потребують лікарської помочі. Болгари кажуть, що цю довговічність завдячують дуже скромному способові життя, що відживляються переважно хлібом, городовиною (зелениною) і кислим молоком (йоґуртом). Після Болгарії найбільше столітніх людей має **Туреччина.** Вона мала навіть найстаршого у світі Кара Оґу, що помер недавно у Стамбулі на 145-ому році життя. Він памятав Наполеона ще як ґенерала, що проводив французькій експедиції до Єгипту і Палестини. Також **Боснія** має богато старих людей. Недавно помер там на 124-ому році життя якийсь Мальо Франчіч. Він до останніх днів життя курив пристрасно, не кидав люльки з уст, а любив теж і випити. Еспанія належить також до тих країн, яких люди доживають поважних літ. Останний спис населення подає 357 людей, що мають більше як по 100 літ. В Італії підчас останнього перепису нараховано 145 таких старців.

ПОМОЖІТЬ!

Як звісно, послідні вибори до польського сойму відбулися під великим натиском з боку адміністративних властей та цілої банди унсів і хлібоїдів. — В наслідок цего мусіло прийти декуди до забурень — хотя й дуже рідко. Забурення ті давали привід до масових арештовань. Таких арештовань було немало також на терені коломийського окружного суду, до тюрми котрого доставляно потім арештованих. — Впрочім вязнено підчас виборів і поодиноких аґітаторів виборчих, зосібна студентів. Закидується їм звичайно дуже великі злочини, щоби тим довше держати їх в тюрмі. В коломийській тюрмі сидить з тої причини нераз і по **50** і більше політичних вязнів. Спроваджують їх звичайно з великою парадою, нелюдськи **покованих з собою.** От не так давно спроваджено сімнацять селян і селянок з села Вербівця, городенського повіту, за те, що не хотіли допустити до урядовання накиненого їм силою громадського комісаря на місце суспендованого війта, чесного чоловіка. Всі вони підчас транспорту були поковані, між ними **три жінки також!**

Знову перед тижнем відвожено з коломиї до львівського суду (бо там є красші вигляди на засудженнє) **пятнайцять ґімназистів зі Снятина,** що сиділи вже доси пару місяців в коломийській тюрмі. І **їх поковано** з собою мов диких звірят.

Перед кількома днями знову арештовано в Жабю **пятьдесятьох Гуцулів та Гуцулок,** а сими днями мають їх доставити до коломийської тюрми.

Коломийська українська інтелігенція зорганізувала поміж собою **комітет для помочи політичним вязням** без ріжниці партій і доставляє їм **три рази денно харч.** Не годилося преці, щоби люди, що постояли за громадську справу, мали голодувати на арештантськім харчи.

Однакож засоби того комітету скоро вичерпалися і тепер вже є над **пятьсот золотих недобору!** Треба отже скоро негайної і обильної допомоги — і тому комітет звертається до щирого і любячого свій Рідний Край і Народ серця американських земляків з горячою просьбою о добровільні датки на поміч для політичних вязнів, тимбільше, що число їх все збільшається. Ласкаві датки просимо висилати до Обєднання з виразним означенням: **„для політичних вязнів в коломийській тюрмі"**, а вже Обєднання вишле ті гроші на відповідну адресу.

Два рази дає, хто скоро дає!

Комітет.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що спеціяльні збори відбудуться в пятницю, дня 27. квітня в годині 8-ій вечером, в гали Тов., 102 Joiner St. Проситься всіх членів прибути, бо є важна справа да полагодження, а ім. справа будови Тов. дому. Члени, котрі ще не виплатили своїх бондів, повинні старатись вже сплатити. Неявившийся член на ці збори підлягає карі після ухвали присутних членів на сих зборах. — Павло Ладовський, секретар.

ВУДГЕЙВЕН, Н. Й. Тов. Вільна Україна, від. 200, повідомляє своїх членів, що день зборів змінено з першої суботи по першім на другу суботу по першім в тій самій гали. Проситься членів являтись на зборах. Маємо дуже важні справи до полагодження; буде також читанне нового статута. — П. Г.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 подає своїм членам до відома, що місячні збори відбуваються в першу середу по першім кождого місяця, в льокали Січи ім. Б. Хмельницького, 92 E. 7th St., New York. Кождий член відділу має точно являтися на місячних зборах та складати свої місячні членські вкладки. — М. Близнак, секр.

Вуйко прийшов у гостину. Його питається сестрінок:

— Вуйку, чи то правда, що вуйко людоїд?

— Людоїд? Та чому?

— Бо мама все каже, що вуйко жиє із свояків.

ВАЖНЕ! — НЮАРК, Н. ДЖ.! — ВАЖНЕ!

Отсим повідомляється **членів Союза Укр. Торговців і Підприємців в Нюарку,** що **місячні збори відбудуться в пятницю, дня 27. сего місяця в галі Робітничого Дому, в 8-ій год. вечер.**

Проситься також всіх не членів прибути на сі збори.

96 **В. Гапанович,** секретар.

УВАГА! — НЮ ЙОРК, Н. Й.! — УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ НАР. ХОР „БАНДУРИСТ"

під управою п. Юрія Кириченка

— влаштовує свій —

КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО КВІТНЯ 1928 РОКУ

В STUYVESANT HIGH SCHOOL, між 1-ою а 2-ою Евеню в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

Початок 7.30 вечером. — Вступ 50 центів.

Тикети можна набути в Globe Service, 30 E. 7th St., і в бюрі п. Феcоловича, 41 E. 7th Street. 93,6,8

ПОЗІР! 1908 — ДЖЕМЕЙКА, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ! — ПОЗІР! 1928

ДВАЙЦЯТЬ-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ

Бр. св. Юрія, відділ 160 Укр. Народ. Союза

В JAMAICA, N. Y., ВІДСВЯТКУЄТЬСЯ

КОНЦЕРТОМ В ПОЛУЧЕННЮ З БАЛЕМ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО КВІТНЯ 1928 РОКУ

B ARCANUM HALL, cor. 116th St. & Jamaica Ave., RICHMOND HILL, N. Y.

Початок в год. 2-ій пополудни. — Вступ 50 центів.

Дорогі Родимці! Двайцять літ минає, коли українська громада еміґрантів в Джемейці зорганізувалася в Братство, щоб піднести себе духово і морально та обезпечити себе в разі нещастя в Укр. Нар. Союзі. Днесь ми є горді, що праця увінчалася успіхом та що належимо до дво-міліонової організації, котра так щиро опікується своїми членами. Щоб доказати нашу силу і свідомість, Братство св. Юрія уряджує Концерт і Баль, на котрий щиро запрошує околичні Братства і Товариства, як з Вудгейвен, Бруклин, Ню Йорк, Асторія, Вайтстон, Гемстед і Фар Раковей, щоб взяли численну участь в так великім святі. — **Комітет.** 95-6

УВАГА! — НЮ ЙОРК, Н. Й.! — УВАГА!

УКРАЇНСЬКЕ Т-ВО „ЖІНОЧА РАДА" В НЮ ЙОРКУ

— уряджує —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 28-ГО КВІТНЯ 1928 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ

66-68 EAST 4th STREE, (MANHATTAN LYCEUM) NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 6-ій вечером. — Вступ 50 центів.

Шановні Громадяни! Часть доходу з балю призначено на поводян в Галичині, а часть на будову Санаторії для наших хорих письменників і Захоронки для укр. сиріт та дітей незаможних робітників. Будинки ці мають бути збудовані в Москалівці коло Косова, Східна Галичина.

Сестра одного з найбільших наших діячів, небіщика М. Павлика — Анна, дарувала на ..... два морги ґрунту і просить нас всіх іміґрантів довести до кінця зачату нею роботу. Ніхто з нас не повинен відказатись від помочі так доброму і хосенному ділу. Приходіть громадно, бо першорядна музика, смачні перекуски, освіжаючі напитки та инші несподіванки задоволять кожного. — Комітет. 96-7

УВАГА! — ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.!

ВСІМ ЗНАНА АРТИСТКА ПАНІ ОРЛОВА

— устроює —

В НЕДІЛЮ, 29. КВІТНЯ 1928

В ГАЛИ LABOR INSTITUTE

810 Locust St., Philadelphia, Pa.

ВИСТАВУ, КОНЦЕРТ І БАЛЬ

при участи славних сил російської і української сцени.

В програмі концертовій будуть виступати такі славні артисти як пан і пані **Макаренко,** популярний російський автор-гуморист **Станіслав Сарматов,** знаний російський ґармоніст **Ізідор Прайс і Міша Рафіно,** молодий скрипак **Альберт Сонський,** при пяні п. **Шриф.** Пані **Орлова з первоклясною трупою** відограє два акти з української мельодрами **„ДУШОГУБИ"**. У виставі візьмуть участь п.п. **Л. Кусовський, А. Алексієв, Вишневський і Г. Лушков;** пані **Римська** і пані **Лилина** та другі хористи і танцюристи.

ОПІСЛЯ ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

Початок в год. 7.30 вечером.

Білети можна набути при касі в гали.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. Й.!

ТОВАРИСТВО ІМ. М. ДРАГОМАНОВА

— влаштовує —

В НЕДІЛЮ, 29. КВІТНЯ 1928

В УКР. НАР. ДОМІ

217-19 E. 6th ST., NEW YORK CITY

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

присвячений памяти дня 12-го квітня 1908 року, коли граф Андрій Потоцький впав покараний за кривди українського народу.

Початок в годині 8-ій вечером. 96-7

ПОЗІР! — ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА НА НОРТ

повідомляє дооколичних Українців, що

— уряджує —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 28. КВІТНЯ 1928 Р.

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ

610-12 S. AMERICAN ST., PHILA, PA.

Початок в годині 7. вечером.

Вступ 40 центів.

На цей баль Укр. Громада на Норт має честь запросити всіх місцевих і дооколичних Українців, а на певно ніхто не пожалує, бо Комітет постарався о добру музику, смачні перекуски і ріжні напитки.

За порядок і чесну услугу ручить — **Комітет.** 94-6

ПОЗІР! МІКІСРАКС І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО СПІВАЦЬКОГО КРУЖКА

при Укр. Церкві пр. Діви Марії в Мікісракс, Па.

в память 67-літ. рок. смерти ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

— відбудеться —

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

получений з дуетами, тріями, солями і деклямаціями

В НЕДІЛЮ, 29. КВІТНЯ 1928

В ГАЛІ УКР. НАР. ДОМУ.

Початок в годині 7.30 вечером.

Акомпаніямент обійме п. Анна Хрущ.

Діріґент п. Ст. Лабойко.

Дорогі Родимці! Хто почуваеться щирим Українцем, хто любив і любить нашого великого ґенія Т. Шевченка, просимо прийти на сей концерт і звеличати Його память. Концерт досить богатий, певно не пожалуєте.

96 Запрошує **Комітет Свята.**

УВАГА! — ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.!

СЕСТРИЦТВО ЛЮБОВ, відділ 37 Укр. Нар. Союза в Елізабет, Н. Дж.

— устроює —

ПЕРШИЙ СЕГОРІЧНИЙ

БАЛЬ

В СУБОТУ, 28. КВІТНЯ 1928 Р.

В ГАЛИ УКР. НАР. ДОМУ

214-16 FULTON ST., ELIZABETH, N.J.

Початок балю в 6. год. вечер.

Вступ від особи 35 центів.

Добірна музика буде приґравати, будуть свіжі напитки і смачні перекуски; хто прийде, певно не пожалує, бо за добру і веселу забаву ручить

96 **Комітет Сестр. Любов.**

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ БРАТСТВА СВ. АРХ. МИХАІЛА,

відділ 213 Укр. Народ. Союза

— устроюється —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 28. КВІТНЯ 1928 Р.

В ГАЛИ ҐУПЕР КУПЕР,

94-96 E. 22nd ST., BAYONNE, N. J.

Початок в год. 5-ій вечер.

Громадяни! Отсим запрошується всіх гроамдян на наш перший в сім сезоні баль, на котрім кождий буде мав нагоду гарно забавитися і повеселитися зі своїми знакомими.

За добру забаву ручить

96-7 **Комітет.**

ПОЗІР! ДЕНБУРІ, КОНН., ПОЗІР!

СТАРАННЄМ БРАТСТВА СВ. О. НИКОЛАЯ,

відділ Українського Народного Союза

при участи

СПІВАЦЬКОГО ТОВАРИСТВА БАНДУРИСТ З НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

— відограється —

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"

перша укр. оперета в 3-ох діях.

по представленню

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 28. КВІТНЯ 1928 Р.

CONCORDIA HALL

CROSBY STREET, DANBURY, CONN.

Початок представлення точно в годині 7-ій вечером.

Вступ 50 цнт., діти 25 цнт.

До численної участи запрашає

96 **Комітет.**

ВІДОЗВА

ДО УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯКІВ З МІСТА ХИРОВА І СТАРОСАМБІРСЬКОГО ПОВІТУ.

Хирів, колись чисто українське місто, старосамбірського повіту, напливаючим польським елементом скорим темпом польонізується. Є тут парохіяльний польський костел, дві польські захоронки для дітей, 7-ми клясова польська школа, головний осідок Єзуїтів і великий дім польського товариства „Сокіл".

Українство Хирова і околиці поважно загрожене, отже — доки ще час — треба його рятувати. Найпекучіщою справою для Хирова, це брак власного українського дому, в якому моглиб поміститися і як слід розвиватись місцеві культурно-освітні українські товариства, скріпляючи між нашим народом національну свідомість і любов до свойого рідного... Тому свідомі одиниці рішили виставити в Хирові „Український Народній Дім" і від двох років над тим навмисне працюють. Але бідне місцеве українське міщанство не в силі саме виконати такого діла. На заклик Комітету будови „Українського Народнього Дому" відгукнулися наші Земляки в Америці і до цеї пори прислали 311 долярів.

Мури самі і гардероба „Українського Народнього Дому" (27 на 10 м.) вже стоять; треба їх тільки накрити дахом та відповідно викінчити салю і кімнати, щоби було можна з них користати. На це треба грошей, а ми їх не маємо. Маємо натомісць понад 600 долярів довгу.

Тому звертаємось до Українських Земляків (чок) і Товариств в Америці та Канаді, яким лежить на серці незавидне положення галицьких братів під ворожою займанщиною, з гарячим проханням підперти нас матеріяльно в будові „Українського Народнього Дому", цеї бажаної української культурної твердині в Хирові і сильно віримо, що наше прохання увінчається успіхом.

Ласкаві жертви прохаємо слати на адресу: Комітет будови „Українського Народнього Дому" — на руки п. Липецького Франца, студ. прав, Хирів, Східна Галичина, Польща.

Хирів, дня 16. березня 1928.

З національною пошаною і надією на кращу долю остаємося:

За Комітет Будови Українського Народнього Дому в Хирові:

Франц Липецький, голова;
Петро Чукнівський, секр.

ВИБОРЧІ МІНІАТЮРИ.

Трема моя і чужа.

Перший раз у своїм житті йшов я голосувати на посла. Признаюся, що мав таку трему, як перед першими освідчинами, першою матурою або першим фейлетоном. Того дня я навіть солідніше вимився... А preцінь віддати голос це така легка річ, як серед Українців бути політиком. Деякі мужі довіря віддавали по кількадесять голосів і не змучилися. Мали тільки трему, але не тому, що віддавали голоси, а тому, щоби хто не побачив...

„Пйорунем" і т. п. ідентичности.

Я у виборчім льокалі. Точніше кажучи, на коритарі. Двері від „святая святих" раз-у-раз відчиняються. Хтось туди входить або відтіля виходить. Поліціянт пояснює декому виборчу містерію:

— То прошен пана пйорунем пуйдзі.

Я не вірив. Але коли прочитав вислід виборів у Галичині, то вони фактично пішли „пйорунем". Особливо другий радикальний мандат у Кремянеччині і пятий (УНДО) у Тернопільщині...

Віддавши голос, виходить якась пані. Усміхнена аж сяє.

— Ну? — питається її якась знакома, що ще жде на чергу.

— „Пошло. За себе доперо по полудню".

Нема то як голосування з леґітимаціями.

Голос важний, або й ні...

Віддаю голос. Докладно оглянувши свою картку, вкладаю її в коверту і передаю предсідникові. Він кидає до скринки (яку чогось назвали урною), але коверта зачіпається і не хоче влізти. Видно моє число не дуже для скринки приємне. Стою і жду. Врешті коверта влізається і вже не можна її витягнути, хіба... при „докладнішім" обчисленні.

— „Важни ґлос"! — чую недобрий голос.

Я радію, бо наївний. Тепер уже знаю, що навіть і такий голос не мусить бути важний.

Арґумент.

На передвиборчому вічу у Львові.

По промовах фахових політиків виступає ляік.

— Я все йшов з „жондом". Уважаю, що так найліпше і вам раджу так робити. Тамтих виборів „жонд" мав число 8, тепер кажуть, що 1. На кого голосувати? На „жонд"! Але як?!... Щоби не було кривди ні вісімці ні одинці, то злучім їх до купи і буде 18.

Жидівське не пропаде.

Сини Ізраїля. Нераз подивляв я вашу мудрість. При виборах ще більше, як коли інше. Ви все вмієте знайти вихід, хочби вас не один, а десять бльоків звязувало.

Жид був залежний від пана, пан залежав від висліду виборів, а вислід виборів від одинки.

Жид хотів голосувати на 17, а мусів на одинку.

Як тут вийти на своє?!

Але від чого талмудистична мудрагелія! Найняв за золотого бідного Русина, той дав голос на 17, а він сам отверто дав голос на одинку.

Голос не пропав і достава не перейде в чужі руки.

Чому вибори тайні?!

Далеко в горах, де навіть дідько добраніч не каже.

— Слава Ісу! Я до голосу прийшов.

— Маєте, ґаздо, вже все готове і коперту і голос передайте оттому панові.

— А що там є в середині?

— Не дивіться! Не вольно!

Не чулисьте, що вибори мають бути тайні?

Не дурно Турчанщина і Станиславівщина тільки одинок виказала...

Галактіон Чіпка.

ЗАЛІЗНЯК ЗНОВА БОРЕТЬСЯ В НЮАРКУ.

Одержавши велику побіду на послідній боротьбі в Нюарку, Залізняк на просьбу Нюарської Кольонії буде боротися знова там в суботу, 28. квітня в Лаврел Гарден, 457 Springfield Ave., Залізняк буде боротися з Джек Сулливаном, ірляндським биком 250 фунтів ваги. Кромі них будуть боротися Майк Романо проти Джордж Віляямс, Леон Лабріола проти Стіф Роджерс і Джо Малцевич проти Френк Томас. Боротьба буде дуже інтересна. Початок в год. 8.30 вечером.

(Оголо.) 95-8